

Sygn. akt VI U 893/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

odwołania: J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 3 lutego 2020 r. , numer decyzji: (...)

w sprawie: J. P.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o świadczenie uzupełniające

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. P. prawo do świadczenia uzupełniającego od dnia 2 października 2019 r. na stałe,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 893/20

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonej J. P. prawa do świadczenia uzupełniającego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS uznała, że ubezpieczona nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona wskazując, iż stan zdrowia uzasadnia orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji i wniósł o dokonanie oceny jego stanu zdrowia przez neurologa, psychiatrę, psychologa i endokrynologa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczona uprawniona jest do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.03.2022 r. wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. P. uprawniona jest do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.03.2022 r. W dniu 2 października 2019r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie prawa do świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 8.11.2019 r. uznał, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy z uwagi na to, że Lekarz Orzecznik w swoim orzeczeniu nie odpowiedział na zadane pytanie co do istnienia niezdolności do samodzielnej egzystencji Naczelny Lekarz ZUS przekazał sprawę w trybie nadzoru Komisji Lekarskiej ZUS, która w swoim orzeczeniu z dnia 15.01.2020r. stwierdziła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do samodzielnej egzystencji.

dowód: akta organu rentowego .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczność nie budziła żadnych wątpliwości.

W celu oceny stanu zdrowia ubezpieczonego Sąd dopuścił dowód z opinii szerokiego zespołu biegłych: neurologa, psychiatry, kardiologa, specjalisty chorób wewnętrznych i okulisty.

Biegły okulista w swojej opinii z dnia 6.08.2020 r. wskazał, po przeprowadzeniu analizy dokumentacji medycznej oraz badaniu przedmiotowym ubezpieczonej, że występuje u niej praktycznie ślepotą obu oczu, ostrość wzroku do dali wynosi 0,04 -0,06 a do bliży odwołująca nie czyta największego druku, pole widzenia obu oczu jest resztkowe. Zdaniem biegłego okulisty stan taki powoduje niezdolność ubezpieczonej do samodzielnej egzystencji a ubezpieczona wymaga stałej lub długotrwałej pomocy innych osób w wykonywaniu czynności życiowych. Biegły wskazał, że niezdolność do samodzielnej egzystencji występuje od dnia złożenia wniosku na stałe, bowiem u ubezpieczonej brak rokowań poprawy funkcji wzrokowej.

dowód: opinia biegłej k.26

Pozostali biegli powołani przez sąd w opinii z dnia 15.10.2020 r., po przeprowadzeniu analizy dokumentacji medycznej i badaniu ubezpieczonej, orzekli również, że ubezpieczona jest niezdolna do samodzielnej egzystencji od daty złożenia wniosku na stałe.

W rozpoznaniu biegli wskazali iż u ubezpieczonej występuje:

- stwardnienie rozsiane
- zanik nerwów wzrokowych
- praktyczna ślepotą obu oczu
- zespół mózdkowy
- nietrzymanie moczu i stolca
- organiczne zaburzenia nastroju
- kamica nerkowa z przewlekłą niewydolnością nerek
- nadciśnienie tętnicze
- stan po usunięciu macicy z powodu macicy mięśniakowej.

dowód: opinia biegłych k. 42-44

Organ rentowy złożył zastrzeżenia do opinii biegłych wskazując, że nie zgłasza zastrzeżeń do stwierdzonej przez okulistę niezdolności do samodzielnej egzystencji ale stwierdził, że biegły nie wskazał daty powstania tej niezdolności

i zdaniem organu niezdolność ta mogła powstać dopiero w trakcie postępowania. W odniesieniu do opinii biegłych z dnia 15.10.2020 r. organ rentowy nie zgłosił zastrzeżeń do stwierdzonej niezdolności do samodzielnej egzystencji ale zakwestionował datę powstania tej niezdolności powołując się na to, że w trakcie badania przez Komisję Lekarską nie stwierdzono u ubezpieczonej niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Ubezpieczona, pouczona o możliwości zgłoszenia zastrzeżeń do opinii, nie zakwestionowała jej wniosków.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się zasadne i jako takie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1-2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy

w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji, zwanym dalej "osobami uprawnionymi". Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 39, 730 i 752), zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1600 zł miesięcznie.

Z powyższego wynika, że są trzy kryteria przyznania prawa do świadczenia uzupełniającego: kryterium wieku, kryterium związane z niezdolnością do samodzielnej egzystencji oraz kryterium związane z otrzymywaniem i wysokością świadczeń. Wszystkie te kryteria muszą zostać spełnione łącznie.

Sam termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ustawy emerytalnej, jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu, konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie to ma zatem szeroki zakres przedmiotowy. Obejmuje bowiem opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza. Wszystkie zaś powyższe elementy łącznie wyczerpują treść terminu „niezdolność do samodzielnej egzystencji” (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 21 lutego 2002 r., III AUa 1333/01, OSA 2003/7/28).

W ocenie Sądu, w świetle opinii wszystkich biegłych, której ubezpieczona nie kwestionowała, nie może budzić wątpliwości, iż ubezpieczona, który jest całkowicie niezdolna do pracy, jest niezdolna do samodzielnej egzystencji, co miarodajnie stwierdzili biegli w swojej opinii.

Organ rentowy zgłosił co prawda zastrzeżenia do opinii biegłych ale, w ocenie Sądu Okręgowego, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Organ rentowy w zastrzeżeniach do opinii biegłego okulisty stwierdził, że nie kwestionuje uznania ubezpieczonej za niezdolną do samodzielnej egzystencji ale zdaniem organu biegły nie wskazał daty powstania tej niezdolności i niezdolność ta powstała w trakcie postępowania sądowego. Pogląd pozwanego jest niezrozumiały, bowiem w opinii z dnia 6.08.2020 r. biegły okulista wyraźnie wskazał we wnioskach opinii, że niezdolność do samodzielnej egzystencji występuje u ubezpieczonej od daty złożenia wniosku, czego jak się wydaje, nie potrafił odczytać pozwany z opinii.

Argumenty, że jest prawdopodobnym powstanie niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonej dopiero w trakcie postępowania cywilnego poparte argumentem iż w trakcie badania przez Komisję Lekarską ubezpieczona poruszała się sprawnie, co świadczyć miało o braku niezdolności do samodzielnej egzystencji, nie zasługiwały na uwzględnienie. Biegły jako wysokiej klasy specjalista po badaniu ubezpieczonej i analizie dokumentacji ocenił stan zdrowia ubezpieczonej i jednoznacznie wskazał, że niezdolność do samodzielnej egzystencji powstała u ubezpieczonej od daty złożenia wniosku. Biegły, powołany przez sąd, szczegółowo opisał stan zdrowia ubezpieczonej a wnioski opinii uzasadnił w przekonujący sposób i dlatego zastrzeżenia organu rentowego stanowią jedynie nieuzasadnioną polemikę z wnioskami opinii biegłego. W odniesieniu do opinii pozostałych biegłych, którzy również uznali ubezpieczoną za niezdolną do samodzielnej egzystencji od daty złożenia wniosku, organ rentowy ponownie podniósł argument, że jego zdaniem, ta niezdolność powstała w trakcie postępowania sądowego, powołując się na ocenę lekarzy ZUS zasiadających w Komisji Lekarskiej. Sąd Okręgowy podkreśla, że biegli sądowi są wysokiej klasy specjalistami powoływanymi właśnie po to, by sprawdzić zasadność orzeczenia lekarzy ZUS i jeżeli jedynym argumentem organu rentowego jest powoływanie się na ocenę stanu zdrowia ubezpieczonej dokonaną przez lekarzy ZUS, to argument taki, bez merytorycznego podważenia zasadności opinii biegłych, nie zasługiwał na uwzględnienie, tym bardziej, że zastrzeżenia ZUS nie zawierały żadnych wniosków dowodowych a jedynie były nieuzasadnioną polemiką z prawidłowymi wnioskami szerokiego zespołu biegłych. W konsekwencji należy skonstatować, iż w przedmiotowej sprawie nie było podstaw dopuszczenia dowodu z kolejnych opinii biegłych sądowych.

Sąd podzielił więc opinię wydaną przez biegłych i uznał ją za wyczerpującą, poddającą wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonej.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie ubezpieczonej i zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając prawo do świadczenia uzupełniającego na okres od 2 października 2019 r. na stałe.

W punkcie 2 wyroku na mocy art. 118ust 1a ustawy FUS Sąd Okręgowy orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Stosownie bowiem do art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji; organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a). Sąd uznał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w ustawowym terminie. Biegli sądowi wskazali, iż podstawą uznania niezdolności do pracy ubezpieczonego były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym.

Sąd Okręgowy orzekał na posiedzeniu niejawnym w myśl art. 148¹ § 1 k.p.c. bowiem w świetle wniesionych przez strony, po złożeniu opinii przez biegłych, pism procesowych Sąd uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne).

SSO Ewa Milczarek